

электронное периодическое издание

ЭКОНОМИКА

и

социум

ISSN 2225-1545

№2(81)-2021

ЭЛЕКТРОННОЕ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЕ
ПЕРИОДИЧЕСКОЕ ИЗДАНИЕ
«Экономика и социум»

УДК 004.02:004.5:004.9

ББК 73+65.9+60.5

ISSN 2225-1545

Свидетельство о регистрации
средства массовой коммуникации
Эл № ФС77-45777
от 07 июля 2011 г.

Редакционный совет:

*Зарайский А.А., доктор филологических наук, профессор,
Калимбетов Х.К., доктор экономических наук, доцент,
Смирнова Т.В., доктор социологических наук, профессор,
Федорова Ю.В., доктор экономических наук, профессор,
Постюшков А.В., доктор экономических наук, профессор,
Тягунова Л.А., кандидат философских наук, доцент*

Отв. ред. А.А. Зарайский

Выпуск № 2(81) (февраль, 2021).

Издательство: "Институт управления и социально-экономического развития",
Россия, г. Саратов

Дата издания: Февраль 2021

© Институт управления и социально-экономического развития, 2021

УДК: 37.004

BOSHLANG`ICH TA`LIM JARAYONINI AXBOROTLASHTIRISH OMILLARI

Aldashev Ilhomjon To`xtaboyevich - Farg`ona davlat universiteti o`qituvchisi

Otaxonov Nurillo Abdumalikovich - Namangan davlat universiteti professori

Raxmatov Odiljon - Farg`ona davlat universiteti o`qituvchisi

***Anotatsiya:** kompyuterdan foydalanish boshlang'ich ta'limning yangi sifatini ta'minlamaydi, bu o'quv jarayonini axborotlashtirishga qaratilgan. Ta'lim jarayonida AKTdan keng foydalanish bugungi zamonaviy ta'limning muhim omili xisoblanadi.*

Kalit so`zlar: ijtimoiylashuv, kompyuter, texnologik tayyorlash, didaktik

ФАКТОРЫ ИНФОРМАТИЗАЦИИ ПРОЦЕССА НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Алдашев Илхомжон Тухтабоевич - преподаватель Ферганского государственного университета.

Отахонов Нурилло Абдумаликович - профессор Наманганского государственного университета

Рахматов Одилжон- преподаватель Ферганского государственного университета.

***Аннотация:** Использование компьютеров не обеспечивает нового качества начального образования, оно направлено на информирование учебного процесса. Широкое использование ИКТ в образовании является важным фактором современного образования.*

***Ключевые слова:** социализация, компьютер, технологическое обучение, дидактика.*

FACTORS OF INFORMATIZATION OF THE PROCESS OF PRIMARY EDUCATION

Aldashev Ilhomjon Tukhtaboyevich - teacher of Fergana State University

Otakhonov Nurillo Abdumalikovich - Professor of Namangan State University

Rakhmatov Odiljon- teacher of Fergana State University

***Annotation:** The use of computers does not provide a new quality of primary education, it is aimed at informing the learning process. Extensive use of ICT in education is an important factor in today's education.*

***Keywords:** socialization, computer, technological training, didactic*

Boshlang'ich ta'lim uchun ijtimoiy buyurtmaning asosiy ijrochisi boshlang'ich maktab o'qituvchisidir. O'qituvchilarning katta qismi boshlang'ich ta'lim jarayonida kompyuter va uning asosida yaratilgan texnologiyalardan foydalanish pedagogik ishlarni osonlashtirishi mumkin, bu o'quvchilarning rivojlanishi va ijtimoiylashuvi uchun muhimdir, deb hisoblashadi. Shu bilan birga, amaliy tajribani o'rganish shuni ko'rsatdiki, boshlang'ich ta'limda axborot texnologiyalaridan foydalanish ommaviy hodisa emas. Sabablarga nafaqat hal qilinmagan tashkiliy va pedagogik muammolar, balki o'qituvchining standart tomonidan belgilangan vazifalarni hal qilishga, boshlang'ich sinflarda o'quv jarayonini axborotlashtirishga tayyor emasligi kiradi. Ma'lum bo'lishicha, kompyuterdan foydalanish boshlang'ich ta'limning yangi sifatini ta'minlamaydi, bu o'quv jarayonini axborotlashtirishga qaratilgan. Sababi, ta'lim jarayonini axborotlashtirish sharoitida boshlang'ich ta'limning maqsadlariga qanday erishish mumkinligi, boshlang'ich maktab o'quvchilarini mazmuni, vositalari, tashkil etish shakllari, o'qitish va tarbiyalash uslublari va uslublardagi zaruriy o'zgarishlar to'g'risida, o'qituvchining ushbu o'zgarishlarni rejalashtirishga tayyorligini

shakllantirishning o'ziga xos xususiyatlari to'g'risida aniq fikrlarning yetishmasligi. Shu bilan birga, novator o'qituvchilar kasbiy faoliyatida axborot texnologiyalaridan foydalanishning ayrim yo'nalishlarini muvaffaqiyatli amalga oshirishda tajriba to'pladilar. Sababi, ta'lim jarayonini axborotlashtirish sharoitida boshlang'ich ta'limning maqsadlariga qanday erishish mumkinligi, boshlang'ich maktab o'quvchilarini ta'lim mazmuni, vositalari, tashkil etish shakllari, o'qitish va tarbiyalash uslublari va uslublaridagi zaruriy o'zgarishlar to'g'risida, o'qituvchining ushbu o'zgarishlarni rejalashtirishga tayyorligini shakllantirishning o'ziga xos xususiyatlari asosiy omil bo'ldi.

Shunday qilib, ko'p darajali ijtimoiy talab va boshlang'ich ta'limini rivojlantirish amaliyoti boshlang'ich maktabda o'quv jarayonini axborotlashtirishni har tomonlama o'rganish va amalga oshirishni taqozo etdi. Monografik va ilmiy-uslubiy adabiyotlarni tahlil qilish, axborotlashtirish muammolariga bag'ishlangan dissertatsiya tadqiqotlari natijalari muammoni o'rganishning navbatdagi darajasini aniqlashga imkon berdi. Pedagogika fani o'quvchining bir qator o'ziga xos ta'lim qobiliyatlari va shaxsiyat xususiyatlarini rivojlantirishga o'qitishning yangi vositalari va usullarining ijobiy ta'sirining dalillarini qo'lga kiritdi. Boshlang'ich maktab o'qituvchilarini kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalaridan foydalanishga tayyorlashning mazmuni va texnologiyasini ishlab chiqildi.

Boshlang'ich ta'lim bosqichida axborot texnologiyalaridan foydalanish yosh o'quvchilarni texnologik tayyorlashning sifat jihatidan yangi holatiga olib keladi. O'qituvchilar faoliyatini "elektron vositalar" ta'sirida qayta tashkil etish integratsiya jarayonlari bilan birga olib boriladi. Axborot texnologiyalari vositalarini an'anaviy o'qitish vositalari bilan birlashtirish boshlang'ich sinf o'quvchilarining mehnat mashg'ulotlarini ma'lumot bilan birlashtirishga imkon beradi.

Boshlang'ich maktabda o'quv jarayonini axborotlashtirishni kompleks ravishda amalga oshirish nazariyasi va amaliyotidagi qiyinchiliklar ob'ektiv mavjud bo'lgan qarama-qarshiliklar bilan birga keladi:

- axborotlashtirishni rivojlantirishga davlat investitsiyalarining kutilayotgan natijalari va boshlang'ich ta'lim amaliyotidagi haqiqiy o'zgarishlar o'rtasida;
- boshlang'ich ta'limni axborotlashtirish zarurati va ushbu jarayonning nazariy jihatdan yetarli darajada ishlab chiqilmaganligi o'rtasida;
- boshlang'ich maktabdagi ta'lim jarayonining xususiyatlarini o'zgaruvchan boshlang'ich paradigmasi va mavjud ta'lim va tarbiya an'alariga muvofiq o'zgartirish zarurati o'rtasida;
- boshlang'ich sinf o'qituvchisining o'quv jarayonida zamonaviy axborot texnologiyalaridan keng foydalanishga tayyorligi va uni shakllantirishning didaktik va uslubiy ta'minotining yetarli emasligi o'rtasida;
- axborotlashtirish sharoitida o'zgarib turadigan ta'lim jarayoni natijalarini baholashda yangi yondashuvlarga ehtiyoj va ularni baholashning o'rnatilgan amaliyoti o'rtasida.

Aniqlangan qarama-qarshiliklarni bartaraf etish zarurati, boshlang'ich maktab o'quv jarayonini axborotlashtirishga kompleks yondashuvni nazariy asoslash, ishlab chiqish va o'quv amaliyotiga tatbiq etishni taqazo etadi. Boshlang'ich maktabda o'qituvchilarning axborot texnologiyalaridan samarali foydalanishga tayyorligini shakllantirish zarurati saqlanib qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. В.Мо'минов. Информатика. О'quv qo'llanma Т.: "Tafakkur bo'stonii", 2014.у
2. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Ўзбекистон Республикаси

Президенти лавозимига киришиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқ, Тошкент, 2016

3. Stuart Gray. Information Technology in a Global Society for the IB Diploma: Black and White Edition. "Create Space Independent Publishing Platform". Desember 20, 2011 y